

AID-nummer: AID-number:	Datum: 2010-10-21 Date:
Kurskod: TEAE01 Course code	Provkod: TEN1 Exam code:

Blad nr: Page no:

LINKÖPINGS TEKNISKA HÖGSKOLA

*Institutionen för Ekonomisk och Industriell utveckling, IEI
Avdelningen för Industriell Ekonomi
Sofi Rehme*

TEAE01 INDUSTRIELL EKONOMI

TORSDAGEN den 21 oktober 2010, KL 14-18

SAL: T1, T2, U1, KÅRA

Provkod: TEN1

Antal uppgifter:
Antal sidor:

Ansvarig lärare: Sofi Rehme, tfn 2522, 070-6967470
Besöker salarna:

Kursadministratör: Azra Mujkic, tfn 1104, azra.mujkic@liu.se

Om skrivningen

Miniräknare med tömda minnen får användas. Kontroll kan komma att ske. Inprogrammerade uppgifter jämställs med fusk och ärendet överlämnas till disciplinnämnden.

Skriv ditt AID på varje sida innan du lämnar skrivsalen.

Vid varje uppgift finns angivet hur många poäng en korrekt lösning ger. Sammanlagt kan högst 50 poäng erhållas.

För godkänt krävs 27 poäng.

För betyget 4 krävs 35 poäng

För betyget 5 krävs 43 poäng.

Skriv tydligt. Oläsliga lösningar kan givetvis inte rättas och därmed inte ge några poäng.

Det är viktigt att lösningsmetod och bakomliggande resonemang redovisas fullständigt. Använd allmänt accepterade metoder, dvs de som behandlats i kursen, för att lösa uppgifterna. Enbart svar godtas ej.

Lycka till!

AID-nummer: AID-number:	Datum: 2010-10-21 Date:
Kurskod: TEAE01 Course code	Provkod: TEN1 Exam code:

Blad nr: Page no:

Uppgift 1 : (7 Poäng)

Sant/Falskt Frågor

Obs: Rätt svar + 0.5 p, Fel Svar -0.5 p, Inget svar, 0 p. Uppgiften kan ej ge mindre än 0 poäng.

PÅSTÅENDE	SANT	FALSKT
1. En balansräkning visar den ekonomiska ställningen vid bokslutstillfället.	R	
2.Redovisningen kan användas både för kontroll och som beslutsunderlag.	R	
3. Den interna redovisningen är obligatorisk.		F
4. En lagerökning innebär att kostnaderna för perioden överstiger utgifterna.		F
5. Ränta är ett exempel på en utgift som inte utgör någon kostnad.		F
6. DuPont-modellen tar hänsyn till storleken på finansiella intäkter.	R	
7. Den fasta styckkostnaden minskar när volymen minskar.		F
8. En rörlig kostnad kan vara både degressiv, fast och progressiv.		F
9. Räntabilitetsmått är särskilt viktiga inslag i ekonomistyrningen av kunskapsföretag (tjänsteföretag).		F
10. I kunskapsföretag är företagets marknadsvärde vanligtvis högre än det redovisade värdet.	R	
11. Hos tjänsteföretag utgör personalkostnaden normalt en stor kostnadspost.	R	
12.Täckningsgraden beräknas genom att täckningsbidraget divideras med försäljningspriset.	R	
13. En resultaträkning kan visa att en produkt samtidigt visar förbättrat bruttoresultat jämfört med budget och försämrat nettoresultat jämfört med budget.	R	
14. Exempel på investeringar kan vara ersättningsinvesteringar, expansionsinvesteringar och rationaliseringsinvesteringar.	R	

AID-nummer: AID-number:	Datum: 2010-10-21 Date:
Kurskod: TEAE01 Course code	Provkod: TEN1 Exam code:

Blad nr: Page no:

Uppgift 2 : (6 Poäng) kolla igen...

Likviditet och soliditet (1,5 poäng på varje)

Vid en analys av ett aktiebolag har tagit fram följande siffror:

- A. Kassalikviditet: 1,2
- B. Balanslikviditet: 2,5
- C. Soliditet: 0,48

Skriv om siffrorna ovan:

- a) minskar
- b) ökar
- c) är oförändrad

av följande händelser (som händer var och en för sig):

	A	B	C
1. Kontantemission	ökar	ökar	ökar
2. Apportemission	oförändrad	oförändrad	ökar
3. Utdelning till aktieägarna	minskar	minskar	minskar
4. Företaget säljer sina maskiner till ett pris som motsvarar värdet i balansräkningen för att istället leasa maskinerna.	ökar	ökar	oförändrad

AID-nummer: AID-number:	Datum: 2010-10-21 Date:
Kurskod: TEAE01 Course code	Provkod: TEN1 Exam code:

Blad nr: Page no:

Uppgift 3: (9 Poäng)

Vid början av 2010 har SCAB följande balansräkning:

Balansräkning 2010-01-01

Tillgångar:

Inventarier		
Anskaffningsvärde	230 000	
Akkumulerade avskrivning	<u>46 000</u>	184 000
Kundfordringar		975 000
<u>Bank</u>		<u>254 000</u>
Summa tillgångar		1 413 000

Eget kapital och skulder:

Eget kapital	150 000
Banklån	806 000
<u>Leverantörsskuld</u>	<u>457 000</u>
Summa eget kapital och skulder	1 413 000

I nedanstående punkter sammanfattas affärshändelserna under företagets andra verksamhetsår: (belopp i kr)

1. Betalning från kund 695 000 kr (avser försäljning i dec 2009). Pengarna sätts in på bank.
2. Faktura från IF som avser försäkring 16 000 kr varav moms 3 200 kr.
3. På banklånet betalas amortering 73 000 kr. Pengarna tas från bankkontot.
4. Faktura från fastighetsägaren Snicke, hyra för lokalen som avser hela året 2010 samt januari år 2011 på 162 500 kr, varav moms 32 500 kr.
5. Meddelande från banken att företagets bankkonto gottskrivits ränta med 300 kr.
7. Faktura skickas till kund för utfört arbete 830 000 kr varav moms 166 000 kr.
8. Betalning av leverantörsskulder 380 000 kr, betalas via bank.
9. Räntekostnaden för banklånet betalas med 1 400 kr, betalas via bank.

A) För in de ingående balanserna. (1P)

B) Bokför affärshändelserna. Momsen redovisas mot momsredovisningskonto. Momsen redovisas en gång per år och betalas nästkommande år.(3P+1P)

C) Gör bokslut för företaget(2P)

i) Vid bokslutet görs avskrivning på inventarierna på 20% på anskaffningsvärdet. (1P)

ii) Hyreskostnaden som avser januari månad ska periodiseras.(1P)

AID-nummer: AID-number:	Datum: 2010-10-21 Date:
Kurskod: TEAE01 Course code	Provkod: TEN1 Exam code:

Blad nr: Page no:

<u>1220 Inventarier</u>	
IB 230 000	

<u>1229 Ack. avskrivning</u>	
	IB46 000 i)46000

<u>1510 Kundfordringar</u>	
IB975000 6)830000	1)695000

<u>1710 Interimsfordringar</u>	
ii)10000	

<u>1930 Bank</u>	
IB 254000 1)695000 5)300	3)73000 7)380000 8)1400

<u>2010 Eget kapital</u>	
	IB 150000 ÅR 484100

<u>2350 Banklån</u>	
3)73000	IB806000

<u>2440 Lev. skuld</u>	
7)380000	IB457000 2)16000 4)162500

<u>2610 Utgående moms</u>	
MR)166000	6)166000

<u>2640 Ingående moms</u>	
2)3200 4)32500	MR)35700

<u>2650 Redovisningskonto för moms</u>	
Ing.m 35700	MR)166000

AID-nummer: AID-number:	Datum: 2010-10-21 Date:
Kurskod: TEAE01 Course code	Provkod: TEN1 Exam code:

Blad nr: Page no:

<u>3010 Försäljningsintäkter</u>
6)664000

<u>5010 Lokalhyra</u>
4)130000
ii)10000

<u>6310 Försäkringar</u>
2)12800

<u>7830 Avskrivningar inv</u>
i)46000

<u>8300 Ränteintäkter</u>
5)300

<u>8400 Räntekostnader</u>
8)1400

AID-nummer: AID-number:	Datum: 2010-10-21 Date:
Kurskod: TEAE01 Course code	Provkod: TEN1 Exam code:

Blad nr:
Page no:

BALANSRÄKNING

Tillgångar:

Inventarier

Anskaffningsvärde 230000

Akkumulerade avskrivning 92000 138000

Kundfordringar 1110000

Interimsfordringar 10000

Bank 494900

Summa tillgångar 1752900

Eget kapital och skulder:

Eget kapital 634100

Banklån 733000

Leverantörsskuld 255500

Momsredovisning 130300

Summa eget kapital och skulder 1752900

RESULTATRÄKNING

Försäljningsintäkter 664000

Lokalhyra -120000

Försäkringar -12800

Avskrivningar -46000

Ränteintäkter +300

Räntekostnader -1400

Årets resultat 484100

AID-nummer: AID-number:	Datum: 2010-10-21 Date:
Kurskod: TEAE01 Course code	Provkod: TEN1 Exam code:

Blad nr: Page no:

Uppgift 4 : (5 Poäng)

RESULTATRÄKNING (KONCERN)

	2009	2008
MSEK		
Nettoomsättning	7 792	7 807
Övriga rörelseintäkter	0	0
Summa rörelsens intäkter	7 792	7 807
Rörelsens kostnader		
Förändringar av varulager	26	-46
Råvaror och förnödenheter	-3 870	-3 929
Övriga externa kostnader	-1 706	-1 727
Personalkostnader	-1 380	-1 309
Avskrivningar och nedskrivningar av anläggningstillgångar	-561	-507
Resultatandel i intresseföretag och joint ventures	-1	0
Summa rörelsens kostnader	-7 492	-7 518
Rörelseresultat	300	289
Finansiella poster		
Finansiella intäkter	4	16
Finansiella kostnader	-118	-181
Finansnetto	-114	-165
Resultat före skatt	186	124
Skatt	-21	28
Årets resultat	165	152

- Beräkna räntabiliteten på genomsnittligt total kapital år 2009. $304/9051=0,03358$
- Beräkna räntabiliteten på genomsnittligt eget kapital år 2009. $186/3316,5=0,056$
- Beräkna vinstmarginalen år 2009. $304/7792=0,039$
- Beräkna Kapitalomsättningshastigheten år 2009. $7792/ 9051=0,86$
- Visa hur man med hjälp av dessa mått kan förklara räntabiliteten på genomsnittligt totalt kapital. $0,039 \times 0,86=0,03354$ (vinstmarginal x KOH =Rt)

AID-nummer: AID-number:	Datum: 2010-10-21 Date:	Blad nr: Page no:
Kurskod: TEAE01 Course code	Provkod: TEN1 Exam code:	

BALANSRÄKNING (KONCERN) MSEK	2009-12-31	2008-12-31
Anläggningstillgångar		
Immateriella anläggningstillgångar	96	74
Materiella anläggningstillgångar	5 443	5 727
Andelar i intresseföretag och joint ventures	4	4
Övriga innehav	11	18
Uppskjutna skattefordringar	1	1
Långfristiga fordringar	0	0
Summa anläggningstillgångar	5 555	5 824
Omsättningstillgångar		
Varulager	1 065	1 091
Skattefordringar	16	26
Kundfordringar	1 152	1 294
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	83	59
Övriga fordringar	392	185
Likvida medel	818	542
Summa omsättningstillgångar	3 526	3 197
Summa tillgångar	9 081	9 021
EGET KAPITAL OCH SKULDER		
Eget kapital		
Aktiekapital	774	667
Övrigt tillskjutet kapital	903	85
Reserver	90	-176
Balanserade vinstmedel	2 228	2 062
Summa eget kapital	3 995	2 638
Långfristiga skulder		
Räntebärande skulder	1 080	2 396
Avsättningar för pensioner	193	183
Övriga avsättningar	27	25
Uppskjutna skatteskulder	1 357	1 254
Summa långfristiga skulder	2 657	3 858
Kortfristiga skulder		
Räntebärande skulder	697	580
Leverantörsskulder	1 049	1 004
Skulder till intresseföretag	7	15
Skatteskulder	3	0
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	593	431
Övriga skulder	78	483
Avsättningar	2	12
Summa kortfristiga skulder	2 429	2 525
Summa skulder	5 086	6 383
Summa eget kapital och skulder	9 081	9 021

AID-nummer: AID-number:	Datum: 2010-10-21 Date:
Kurskod: TEAE01 Course code	Provkod: TEN1 Exam code:

Blad nr: Page no:

Uppgift 5: (10 poäng)

Åhlberg Industrier i Västerstad tillverkar huvudsakligen specialprodukter i små volymer men har en storsäljare, Minflor. Minflor säljs i 5.000 exemplar varje år till ett pris av 120 kr per styck. Den rörliga kostnaden per styck är 99 kr.

Produkten tillverkas av en maskin som är helt dedikerad för detta ändamål. Maskinen är dock ganska gammal och 10% av produkterna måste tyvärr kasseras efter tillverkning eftersom de inte håller kvalitetskraven. Det finns tyvärr inte någon möjlighet att sälja de defekta produkterna till reducerat pris. Underhållskostnaderna för denna maskin är 50 000 kr per år.

Att köpa en ny maskin skulle genom större tillförlitlighet och nyare teknik reducera kassationerna till 1% av de tillverkade produkterna. Inköpspriset för den nya maskinen är 400.000 kr inklusive installation och denna maskin beräknas ha en ekonomisk livslängd på 15 år. Underhållskostnaden för denna maskin skulle bli 20.000 kr lägre per år jämfört med den gamla maskinen under år 1-10 och sedan vara samma som den äldre maskinen de sista fem åren. Om man väljer att köpa den nya maskinen så skulle den gamla kunna säljas för 20.000 kr medan restvärdet för den nya maskinen skulle vara 40.000 kr vid den ekonomiska livslängdens slut.

- a) Är det en lönsam investering för företaget att investera i den nya maskinen om man använder en kalkylränta på 15% per år? Båda maskinerna hinner med att tillverka allt som kan säljas. **(8 poäng)**
- b) Antag att maskinen som tillverkar Minflor istället skulle vara flaskhals för den produkten och man inte hann med att tillverka allt man kunde sälja. Ge ett förslag på en annan aspekt som då skulle påverka beslutet som inte påverkade beslutet innan, samt ange vad man i det fallet skulle behöva tänka på i sina beräkningar. (Inga beräkningar skall göras, endast resonemang.) **(2 poäng)**

Uppgift 6: (3 poäng) Lösningförslag sist i dokumentet

- a) Rörliga kostnader sammanfaller ofta med särkostnader, men vad är skillnaden mellan en rörlig kostnad och en särkostnad? **(1 poäng)**
- b) Vad anger nollpunktsvolymen? **(1 poäng)**
- c) Varför anses en bidragskalkyl baserad på täckningsbidrag utgöra en ofullständig kostnadsfördelning? **(1 poäng)**

AID-nummer: AID-number:	Datum: 2010-10-21 Date:
Kurskod: TEAE01 Course code	Provkod: TEN1 Exam code:

Blad nr: Page no:

Uppgift 7: (10 poäng)

I en mekanisk verkstad i Smålands skogar jobbar ett trettiotal personer med att leverera komponenter till större industrier runt om i framför allt Sverige. Företaget har en stor mängd maskiner av olika slag till sitt förfogande, både de som är väldigt dyra i både inköp och drift samt de som är avsevärt mycket enklare och billigare. Tillverkningen i företaget är uppdelad i en målningsavdelning och en avdelning för mekanisk tillverkning. Den mekaniska tillverkningen är en funktionell verkstad där grupper av maskiner ansvarar för olika aktiviteter, tex borring, svarvning m.fl. funktioner.

Vid prissättning använder företaget sig i dagsläget av en påläggskalkyl med följande omkostnadslag och påläggssatser, beräknade på historiska data för flera år sedan.

Omkostnad	Påläggsbas	Påläggssats
Materialomkostnader	Direkt material	10%
Tillverkningsomkostnader	Maskintid	15 kr/minut
Affärsomkostnader	Tillverkningskostnad	25%

- a) Företaget funderar på att börja ta in en ny produkt i sortimentet och man beräknar att försäljningen av denna produkt skulle öka omsättningen ungefär 3%. Direkt material per styck beräknas bli 40 kr och i tillverkningen skulle produkten använda 8 minuter i maskinen. Företaget vill 10% i vinstmarginal på sina produkter. Vilket försäljningspris skulle denna påläggskalkyl ge produkten? **(4 poäng)**
- b) Företagets ekonomiavdelning har tagit fram nedanstående totala kostnader för året. Tycker du med utgångspunkt från detta att de påläggssatser företaget använder är rättvisande? Motivera ditt svar med egna beräkningar av påläggssatser. Företaget använde det gångna året 30 000 maskintimmar. **(3 poäng)**

Kostnad	kr/år
Total direkt lön	10 000 000
Totalt direkt material	20 000 000
Lokalkostnader för lagerlokal, råvaror	600 000
Lokalkostnader för kontorsbyggnad	750 000
Lokalkostnader för tillverkningslokal	3 000 000
Lön till ekonomiavdelningen	1 600 000
Lön till inköpare av råvaror	500 000
Avskrivningar på maskiner	6 000 000
Lön till gemensam personal i tillverkningen	11 000 000
Avskrivning på utrustning på kontoret	400 000
Lön till personal i råvarulagret	1 100 000
Lön till försäljningsavdelningen	1 100 000
Övriga kostnader i tillverkningsavdelningen	1 500 000
Övriga kostnader i materialhanteringen	300 000
Övriga kostnader i administrationsavdelningen	500 000

- c) Ge kritik mot företagets sätt att göra produktkalkyler i dagsläget samt ge förslag på hur företaget skulle kunna förbättra kvaliteten i sina kalkyler genom att fördela kostnaderna på ett mer rättvisande sätt. Inga beräkningar skall göras. **(3 poäng)**

AID-nummer: AID-number:	Datum: 2010-10-21 Date:
Kurskod: TEAE01 Course code	Provkod: TEN1 Exam code:

Blad nr: Page no:

Formelblad

Investering

$$\text{Slutvärdefaktor} = (1 + r)^n$$

(även kapitaliseringsfaktor)

$$\text{Nuvärdefaktor} = \frac{1}{(1 + r)^n}$$

$$\text{Nuvärdesumma} = \frac{1 - (1 + r)^{-n}}{r}$$

(även nusummefaktor)

$$\text{Annuitetsfaktor} = \frac{r}{1 - (1 + r)^{-n}}$$

AID-nummer: AID-number:	Datum: 2010-10-21 Date:
Kurskod: TEAE01 Course code	Provkod: TEN1 Exam code:

Blad nr: Page no:

Lösningförslag uppgift 5

a)

Ny maskin:		
Grundinvestering, G	380 000 kr	= 400 000 – 20 000
Inbetalningar, I	Ej relevanta ty lika stora varje år för båda alternativen	
Utbetalningar, år 1-10	530 000 kr	$5000 * (99 / (1 - 0,01)) + 50000 - 20000$
Utbetalningar, år 11-15	550 000 kr	$5000 * (99 / (1 - 0,01)) + 50000$
Restvärde, S	40 000 kr	
Kalkylränta före skatt, r	15 %	

$$NPV_{Ny} = -G - U_{1-10} * \frac{1 - (1+r)^{-10}}{r} - U_{11-15} * \left(\frac{1 - (1+r)^{-15}}{r} - \frac{1 - (1+r)^{-10}}{r} \right) + \frac{S}{(1+r)^{15}} =$$

$$-380' - 530' * \frac{1 - 1,15^{-10}}{0,15} - 550' * \left(\frac{1 - 1,15^{-15}}{0,15} - \frac{1 - 1,15^{-10}}{0,15} \right) + \frac{40'}{1,15^{15}} = -3491' \text{kr}$$

$$annuitet_{ny} = NPV_{Ny} * \frac{r}{1 - (1+r)^{-15}} = -596\,980 \text{kr}$$

$$annuitet_{Gammal} = -5000 * (99 / (1 - 0,1)) - 50000 = -600000 \text{kr}$$

Annuiteten för den nya maskinen är högre än för den gamla och det blir därför lönsammare med den nya maskinen. Alternativt kan man också ta hänsyn till inbetalningar från försäljningen men skillnaden i annuitet kommer att vara lika stor eftersom de årliga inbetalningarna från försäljningen är lika.

b)

Exempel på aspekter man i så fall måste tänka på är att den nya maskinen kan få ut fler säljbara produkter även om produktionskapaciteten är den samma. En annan aspekt är om maxkapaciteten på maskinerna skiljer sig åt. Ytterligare en aspekt är om man kanske måste sänka priset för att öka försäljningen markant och att det då kanske inte är lönsammare att tillverka så mycket mer.

AID-nummer: AID-number:	Datum: 2010-10-21 Date:
Kurskod: TEAE01 Course code	Provkod: TEN1 Exam code:

Blad nr: Page no:

Lösningförslag uppgift 6

- Skillnaden är att en rörlig kostnad anger att hur stor denna kostnad är beror av tillverkad volym medan en särkostnad är en kostnad som påverkas av ett beslut.
- Nollpunktsvolymen är den volym då vinsten är lika med noll, dvs intäkter och kostnader är lika stora.
- Eftersom samkostnaderna inte fördelas i detta fall så har man inte tagit hänsyn till samtliga kostnader.

Lösningförslag uppgift 7

a)

Kostnad	kr/st
Direkt material	40
Materialomkostnad (40*0,1)	4
Tillverkningsomkostnad (15*8)	120
Tillverkningskostnad	164
Affärsomkostnad (164*0,25)	41
Självkostnad	205
Försäljningspris (205/(1-0,1))	227,78

b)

Total direkt lön	10 000 000	dL
Totalt direkt material	20 000 000	dM
Lokalkostnader för lagerlokal, råvaror	600 000	MO
Lokalkostnader för kontorsbyggnad	750 000	AFFO
Lokalkostnader för tillverkningslokal	3 000 000	TO
Lön till ekonomiavdelningen	1 600 000	AFFO
Lön till inköpare av råvaror	500 000	MO
Avskrivningar på maskiner	6 000 000	TO
Lön till gemensam personal i tillverkningen	11 000 000	TO
Avskrivning på utrustning på kontoret	400 000	AFFO
Lön till personal i råvarulagret	1 100 000	MO
Lön till försäljningsavdelningen	1 100 000	AFFO
Övriga kostnader i tillverkningsavdelningen	1 500 000	TO
Övriga kostnader i materialhanteringen	300 000	MO
Övriga kostnader i administrationsavdelningen	500 000	AFFO
summa	58 350 000	

Total maskintid [timmar]	30 000	Påläggssats
MO	2 500 000	12,5%
TO	21 500 000	11,94 kr/min
AFFO	4 350 000	8,06%

AID-nummer: AID-number:	Datum: 2010-10-21 Date:
Kurskod: TEAE01 Course code	Provkod: TEN1 Exam code:

Blad nr:
Page no:

- c) Till att börja med så måste påläggssatserna uppdateras, det syns bland annat på beräkningarna från b-uppgiften men den slutsatsen skall man kunna dra även utan beräkningar, en mer frekvent uppdatering är nödvändig. Annan kritik är att Tillverkningsavdelningen borde delas upp i åtminstone målning och mekanisk tillverkning för att ge en mer rättvisande kostnadsfördelning. Dessutom skall man även kunna tänka sig att införa ABC-kalkylering i den mekaniska tillverkningen eftersom det är en funktionell verkstad uppdelad efter aktiviteter.